

**TÜRKİYE'NİN OLİMPİYATLARDAKİ GENEL DURUMU VE RİO 2016
OLİMPİYATLARINDAKİ BAŞARISININ NÜFUS VE EKONOMİK BOYUTLAR
AÇISINDAN DİĞER AB ÜLKELERİYLE KARŞILAŞTIRILMASI**

Seydi KARAKUŞ¹ Utku IŞIK²

Özet

Bu çalışmanın temel amacı nüfus ve ekonomik boyutlar çerçevesinde Avrupa Birliği ülkelerinin ve Türkiye'nin 2016 Rio olimpiyatlarındaki başarısını değerlendirmek ve Türkiye'nin olimpiyatlar geçmişi detaylı bir şekilde incelemektir. Ayrıca ortaya konulan bu durum sonucunda Türk Spor Politikasının zaman içerisindeki değişimi ve şu anki durum hakkında bir tespit yapmaya çalışmıştır. Bu amaçla Türkiye İstatistik kurumunun yayınlamış olduğu istatistik veriler ve literatür taraması doğrultusunda ulaşılan Türkiye'nin Olimpiyat tarihindeki başarı verileri kullanılmıştır. Avrupa ülkelerinin gayri safi yurt içi hasıla değerleri ve nüfus değerlerine Vikipedi internet sitesinden ve Rio 2016 sonuçlarına da IOC'nin resmi internet sitesinden ulaşılmıştır. Elde edilen veriler çalışmanın amaçlarına uygun olarak frekans ve yüzde gibi betimsel istatistik yöntemler kullanılarak analiz edilmiş ve çalışma bulguları tablolar ve grafikler halinde sunulmuştur. Kişi başına düşen Gayri Safi Yurt İçi Hasıla (GSYİH)'nin nüfusa göre katılım oranı ve kazanılan madalya arasında Pearson Korelasyon analizinden faydalanılmıştır. Sonuçlara göre Türkiye Avrupa ülkeleri arasında en genç nüfusa sahip, nüfus açısından en kalabalık ikinci ülke, kişi başına düşen GSYİH'da 27. sırada, nüfusa göre olimpiyatlara katılım oranı açısından son sırada, nüfusa göre kazanılan madalya sıralamasında ise 24. sırada yer almaktadır. Ülkelerin Kişi başına düşen GSYİH değerleri arttıkça nüfusa göre kazanılan madalya oranları artmaktadır ($r=0,399;p<0,05$). Nüfusa göre katılım oranı arttıkça kazanılan madalya sayısında da artış gözlenmiştir ($r=0,379;p<0,05$). Ayrıca Türkiye'nin olimpiyat tarihi boyunca nüfusa göre katılım oranları ve kazanılan madalya oranlarında çok büyük farklılıklar ortaya çıkmamıştır. Türkiye eğer spor alanında ciddi başarılar kazanarak adından söz ettirmek istiyorsa; önemli adımlar atmalı, öncelikli olarak kişi başına düşen GSYİH değerlerini arttıracak atılımlar yapmalıdır. Yüksek nüfusunu dinamik bir hale getirmesi gerekmektedir. Genç ve çalışan nüfusunu GSYİH değerlerini arttırmak için kullanılmalıdır. Olimpiyatlara daha fazla sporcu ile katılmak ve başarılı olmak için uzun vadede spor politikalarının geliştirilmesi gerekmektedir. Anayasada olduğu gibi spor bir devlet politikası olmalıdır. Alt yapıya önem veren, popülist yaklaşımlardan uzak akıl yöneticilerin

Anahtar Kelimeler

Türk Spor Politikası
Nüfus
Olimpiyatlar
Ekonomi
Avrupa Birliği

¹ Prof. Dr., Dumlupınar Üniversitesi/Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, seydi.karakus@dpu.edu.tr

² Arş. Grv., Dumlupınar Üniversitesi/Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, utkuisik87@gmail.com

iş başına getirilerek hak edilen ve beklenen başarı yakalanmalıdır. Kısa vade de belki mevcut durum devam edecektir; ancak hem ekonominin gelişmesiyle hem de sağlam atılacak spor politikaları ile Türkiye'nin Olimpiyatlardaki başarısının artacağı kesindir.

TURKEY'S GENERAL SITUATION IN OLYMPIC AND COMPARISON OF RIO 2016 OLYMPICS' SUCCESS FROM POPULATION AND ECONOMIC DIMENSIONS WITH OTHER EU COUNTRIES

Abstract

The main objective of this study is to evaluate the success of the European Union countries and Turkey in 2016 Rio Olympics in the framework of the population and economic dimensions and to examine the history of Turkey's Olympics in detail. In addition, attempt to change in time of the Turkish Sport Policy and make a determination about the current situation. For this purpose, the statistics of the Turkish Statistical Institute are given and the success of the Olympic history of Turkey, which is reached in the direction of literature review, is used. The gross domestic product values and population values of European countries have been reached on the Wikipedia website and the Rio 2016 results have also been obtained on the official IOC website. The obtained data were analyzed using descriptive statistical methods such as frequency and percentage in accordance with the aims of the study and the findings were presented in tables and graphs. The Pearson Correlation analysis was used between the gross per capita GDP (GDP) participation rate and the winning medal. According to the results Turkey is the second most populous country with the youngest population among European countries. It ranks 27th in GDP per capita, the last place in terms of participation rate to the Olympics according to population, and 24th in the order of medals won according to the population. As the GDP per capita of the countries increases, the medal ratios earned by population increase ($r = 0,399$, $p < 0,05$). As the participation rate by population increased, the number of medals won increased ($r = 0,379$, $p < 0,05$). Moreover, throughout the Olympic history of Turkey, there were no significant differences in population participation rates and winning medals. If Turkey wants to make a name for itself by winning serious achievements in sports field; Important steps should be taken to increase the per capita GDP values primarily. It is necessary to make the high population dynamic. It should use the young and working population to increase their GDP. To participate in the Olympics with more athletes and to succeed, it is necessary to develop sports policies in the long run. Just as it is in the Constitution, Sports must be a state policy. Successful and expected achievement should be achieved by bringing the mind-bearers away from the populist approaches that give importance to the subordinate structure to work. In the short term, perhaps, the current situation will continue; but with both the growth of the economy and strong sports politics, Turkey's success in the Olympics will increase.

Keywords

Turkish Sport Policy
Population
Olympics
Economy
European Union

GİRİŞ

Türkiye Cumhuriyeti 100. yılında dünyanın en büyük 10 ekonomisi içerisine girmeyi hedeflemektedir. Türkiye'nin bu hedefe ulaşmadaki en önemli kaynağı hiç şüphesiz genç nüfustur. Türkiye Avrupa Birliği ülkelerinin arasında genç nüfus oranı açısından birinci sırada yer almaktadır (Yılmaz Akın, 2009). Hükümetlerce, bu genç nüfusu aktif şekilde korumak ve onları istihdama dâhil edebilmek için çeşitli programlar uygulanmış ve uygulanmaya da devam edilmektedir. Bilindiği üzere Anayasanın 58. Maddesi ile gençliğin korunmasının hukuki bir boyutu da vardır. Bu madde de "Devlet, istikbal ve Cumhuriyetimizin emanet edildiği gençlerin müspet ilmin ışığında, Atatürk ilke ve inkılapları doğrultusunda ve Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü ortadan kaldırmayı amaç edinen görüşlere karşı yetişme ve gelişmelerini sağlayıcı tedbirleri alır; Devlet, gençlerin alkol düşkünlüğünden, uyuşturucu maddelerden, suçluluk, kumar ve benzeri kötü alışkanlıklardan ve cehaletten korumak için gerekli tedbirleri alır" denilmektedir (T.C. Anayasası, 1982) Bu kapsam dahilinde de hükümetler çeşitli politikalar geliştirmekte ve gençleri kötü alışkanlıklardan kurtarmak için bazı faaliyetlerde bulunmaktadır. Gençliğin kötü alışkanlıklardan kurtulması, zinde ve sağlıklı bireylerin yetiştirilmesi için en kolay yol onları spora ve fiziksel aktiviteye yönlendirmektir (Gök ve Sunay, 2010).

Bu çerçeve de cumhuriyetin ilk yıllarından günümüze kadar çok çeşitli spor politikaları uygulanmış ve bu politikalar arasında farklılıklar ortaya çıkmıştır. Cumhuriyetin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün "Sağlam kafa, sağlam vücutta bulunur" sözü yarattığı genç Türkiye devletinin geleceği için düşündüğü ana esaslardan biriydi hiç kuşkusuz (ataturk.net, erişim tarihi:17.12.2016) Büyük Atatürk'ün ölümünü takip eden günlerde, o zamanlar yalnız Avrupa'nın değil, dünyanın en ünlü spor gazetesi olan ve Fransa'da yayınlanan "L'Auto", yayınladığı geniş bir makalede Atatürk'ün spora verdiği büyük önemi uzun uzun överken şu satırlara da yer vermiştir; "...Dünyada ilk defa beden eğitimini mecburi kılan devlet adamı o oldu. Yalnız kağıt üzerinde ve nutuklarda değil, bunu bilfiil yerine getirdi. Stadyumlar ve çeşitli spor merkezleri tesis ettirdi. Halkevlerinin spor kollarını bizzat murakabe etti ve milletin mukadderatına hakim olduğu günlerden itibaren Türkiye'de spor gittikçe artan bir önem ve değer kazandı" (San, 1981).

Sporla geliştirilen politikalar öncelikli olarak gençliğin zinde tutulması ve sağlıklı nesillerin ortaya çıkması ile ilgilidir; diğer öncelik ise bu alandaki başka ülkelere göre daha başarılı sonuçlar elde etmektir. Bilindiği üzere spordaki başarının belirgin bir şekilde ortaya çıktığı dünyanın en büyük arena olimpiyatlarıdır. Olimpiyatlar ve spor, burjuvazi için aynı zamanda bir siyasi panayır niteliğindedir. Olimpiyatların doğduğu Antik Yunan'da, daha sonra ise Roma ve Bizans'ta spor, egemen sınıfın siyaset aracıydı. Mesela, Roma ve Bizans'ta düzenlenen at yarışları, at yarışı olmaktan çıkmış ve siyasi çıkarların kendisini ifade ettiği bir platforma dönüşmüştü. Taraftar gruplarını simgeleyen mavi ve yeşil renkler etrafında kümelenmeler kısa zamanda yerini kulüplere bırakmış ve aslında bu kulüpler siyasal çıkarların dile getirildiği bir parti niteliğine bürünmüşlerdi. Kısacası, ekonomik ve sosyal çıkarların bir ifadesi olan siyaset, yalnızca kendi dolaysız araçları üzerinden yürütülmez; aynı zamanda, özellikle de siyasal kanalların kapalı olduğu durumlarda harici biçimler üzerinden de kendini dışa vurur ve spor bunun en elverişli biçimlerinden biridir (Kızıllık, 2012). Nitekim yakın geçmişte de benzer olaylar yaşanmıştır. 1936 Olimpiyat Oyunları Almanya/Berlin'de düzenlendi. Sporun doğasını, kardeşlik ve barış vurgusunu kendi

hedefleri doğrultusunda kullanan Hitler faşizmi, olimpiyatları, Nazi iktidarının üstün ırk yaratma propagandasının yankılandığı bir arenaya çevirdi. Antik Yunan ile Almanya arasında spor üzerinden bağ kuruluyor, “üstün Alman medeniyeti” klasik ilkçağın temsilcisi olarak sunuluyordu. Hitler’in çektiği olimpiyat filminde sarışın, mavi gözlü, elmacık kemikleri çıkık kahramanlar “arı” ırkın temsilcileri olarak boy gösteriyor ve olimpiyat meşalesini antik Atina’dan Nazi Almanya’sına taşımak üzere koşuyorlardı. Daha sonraki yıllarda da olimpiyatlar ve spor siyasi araç olarak kullanılmıştır; 1972 Münih Olimpiyatlarında El Fetih direniş örgütü içerisinde kurulan Kara Eylül adlı silahlı örgüt İsraili 11 sporcuyla İsrail-Filistin arasındaki gerginliklerde dolayı öldürmüşlerdir. 1980 Moskova olimpiyatlarında ABD’nin ve ABD yanlısı ülkelerin soğuk savaşın sıcak uygulaması olarak oyunlara katılmaması; aynı şekilde 1984 Los Angeles oyunlarına da SSBB’nin ve yanlısı ülkelerin katılmaması spor ortamındaki siyasetin en bariz göstergesidir. İşte bunların en başından farkında olan Gazi Mustafa Kemal Türkiye Cumhuriyeti’nin daha ilk aylarında gerçekleşen 1924 Olimpiyatlarına katılmasına büyük önem verdi. Avrupa’nın en güçlü devletlerine karşı yaptığı savaştan yeni çıkmış muzaffer Türkiye’nin spor dünyasının en büyük gösterisine katılmasında yalnız sportif açıdan değil, politik bakımdan da büyük yarar sağlayacağı muhakkaktı. Yeni kurulmuş olan Türkiye cumhuriyeti parasal yönden ciddi sıkıntılar çekse de M. Kemal’in emir ve direktifleriyle Türk sporu için Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile bu yardım yapıldı. Yapılan yardım Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı Merkezi Umumiyesine 17.000 TL olarak bağışlandı (Fişek, 1998). M. Kemal Atatürk’ten sonraki çeşitli dönemlerde ve özellikle son dönemde olimpiyatların bu gücü daha da anlaşılmuş ve buna yönelik olarak çalışmalar yapılmıştır. IOC’in raporlarına göre Türkiye’nin 2020 Olimpiyatlarına aday olan 3 ülke arasında en avantajlı konumda olma sebebi hükümet ve halk desteğidir. Dönemin hükümeti olimpiyatların kazanılması durumunda 15.000 milyar dolarlık bir yatırım sözü vermiştir. Halkın desteğinin de %80 civarında olduğu belirlenmiştir.

Günümüzde de Olimpiyatlar hala siyasi bir araç olarak kullanılmaktadır. Özellikle ekonomik olarak güçlü olan devletler sportif ortam içerisinde de güçlülüklerini kanıtlamaya çalışmaktadırlar. Bunu gösterecekleri yerde Olimpiyat oyunlarıdır. Dünya ekonomisinde ülkelerin gelişmişliklerinin bir göstergesi olarak gayri safi yurt içi hasılları gösterilmektedir. Bu sıralama içerisinde Avrupa Birliği ülkelerinin toplam hasıla değeri Amerika Birleşik Devletlerinden sonra ikinci sırada yer almaktadır. Yani Avrupa Birliği dünyanın ikinci büyük ekonomisidir. (bbc.com, erişim tarihi:25.12.2016) Bu ekonomiye sahip olabilmenin bir çok boyutunun olmasının yanı sıra yukarıda sıralanan sebepler de önem kazanmaktadır. 1963 yılında Türkiye'nin Avrupa Ekonomik Topluluğu ile ortaklık anlaşması imzalamasıyla başlayan ve 1987 yılında tam üyeliğe başvurusuyla, 1993’de gümrük birliğine girmesiyle ivme kazanan Avrupa Birliği üyeliği hala gerçekleşmemiştir. Bunun sebebi son yıllarda dünyada değişen dengeler, Türkiye’nin içinde bulunduğu siyasi değişimler ve birliğe üyeliği halinde bunu kazanan tek Müslüman ülke sıfatını taşıyacak olmasıdır.

Bu çalışmanın temel amacı yukarıda sayılan genel boyutlar çerçevesinde Avrupa Birliği ülkelerinin ve Türkiye’nin 2016 Rio olimpiyatlarındaki başarısını değerlendirmek ve Türkiye’nin olimpiyatlar geçmişini nüfus ve ekonomik boyutlarıyla detaylı bir şekilde incelemektir. Ayrıca ortaya konulan bu durum sonucunda Türk Spor Politikasının zaman içerisindeki değişimi ve şu anki durum hakkında bir tespit yapmaya çalışmaktır.

Materyal ve Metot

Çalışma tarama modeline göre yapılmıştır. Araştırma problemlerine mevcut bilgiler, ilgili literatürün taranmasıyla sistematik bir biçimde verilmiş ve konu hakkında teorik bir çerçeve oluşturularak yorumlanmıştır.

Araştırma veri toplama aracı olarak Türkiye İstatistik kurumunun yayınlamış olduğu istatistiki veriler ve literatür taraması doğrultusunda ulaşılan Türkiye'nin Olimpiyat tarihindeki başarı verileri kullanılmıştır. Ayrıca Avrupa ülkelerinin gayri safi yurt içi hasıla değerleri ve nüfus değerleri Vikipedi internet sitesinden ve Rio 2016 sonuçlarına da IOC'nin resmi internet sitesinden ulaşılmıştır.

Elde edilen veriler çalışmanın amaçlarına uygun olarak frekans ve yüzde gibi betimsel istatistik yöntemler kullanılarak analiz edilmiş ve çalışma bulguları tablolar ve grafikler halinde sunulmuştur. Ayrıca kişi başına düşen GSYİH'nın nüfusa göre katılım oranı ve kazanılan madalya arasında Pearson Korelasyon analizinden faydalanılmıştır.

Çalışmanın verileri içerisinde kullanılan Gayrisafi yurt içi hasıla (GSYİH), bir ülkenin ekonomik büyüklüğünün birkaç ölçütünden biridir. GSYİH, Gayri Safi Milli Hasıla'dan farklı olarak, bir ülke sınırları içerisinde belli bir zaman içinde, üretilen tüm nihai mal ve hizmetlerin para birimi cinsinden değeridir. Gayri safi milli hasılanın nüfusa bölünmesi ile kişi başına düşen nominal gayri safi milli hasıla elde edilmektedir (Cepni, 2015). Çalışmada bu bulgunun daha net anlaşılabilmesi için 1000 katı üzerinden hesaplanmıştır.

Bulgular

Türkiye Avrupa Birliği ülkeleri arasında GSYİH açısından sıralandığında ve 28 AB ülkesinin içine dahil edildiğinde 8. sırada yer almaktadır. Nüfus açısından ise Almanya'dan sonra 2. sıradadır.

Tablo 1. Avrupa Birliği Üyesi Ülkelerin ve Türkiye'nin Nüfus, GSYİH ve Yaşlı Nüfus Oranına İlişkin Bilgiler

Ülke*	Nüfus	Gayri-Safi Yurtiçi Hasıla (Milyon Dolar)	Kişi Başına Düşen GSYİH*1000 (\$)	Yaşlı Nüfus Oranı
Almanya	81.471.834 (1)	3.467.780 (1)	42.56416 (10)	5.40%(27)
Türkiye	79.749.461 (2)	751.186 (8)	9.41932 (27)	1.40%(1)
Fransa	65.312.249 (3)	2.464.790 (3)	37.73856 (11)	5.50%(28)
Birleşik Krallık	62.698.362 (4)	2.760.960 (2)	44.03560 (9)	4.80%(19)
İtalya	61.261.254 (5)	1.848.690 (4)	30.17715 (12)	6.10%(29)
İspanya	47.042.984 (6)	1.242.360 (5)	26.40904 (13)	5.20%(22)
Polonya	38.441.588 (7)	473.501 (10)	12.31742 (23)	3.60%(6)
Romanya	21.904.551 (8)	181.944 (18)	8.30622 (28)	3.30%(5)
Hollanda	16.847.007 (9)	762.521 (7)	45.26151 (6)	4.10%(11)
Portekiz	10.781.459 (10)	205.085 (15)	19.02201 (17)	5.30%(25)
Yunanistan	10.767.827 (11)	194.594 (16)	18.07180 (20)	5.20%(22)
Belçika	10.431.477 (12)	465.248 (11)	44.60040 (7)	5.20%(22)
Çek Cumhuriyeti	10.190.213 (13)	185.269 (17)	18.18107 (19)	3.80%(8)
Macaristan	9.976.062 (14)	117.729 (19)	11.80115 (25)	4.20%(14)
İsveç	9.103.788 (15)	512.748 (9)	56.32249 (3)	5.30%(25)
Avusturya	8.217.280 (16)	1.200.780 (6)	146.12865 (1)	4.90%(20)

Bulgaristan	7.093.635 (17)	49.364 (23)	6.95891 (29)	4.10%(11)
Danimarka	5.543.453 (18)	301.784 (12)	54.43971 (5)	4.10%(11)
Slovakya	5.477.038 (19)	89.797 (20)	16.39518 (21)	2.90%(2)
Finlandiya	5.262.930 (20)	234.578 (14)	44.57175 (8)	4.90%(20)
İrlanda	4.670.976 (21)	254.596 (13)	54.50595 (4)	2.90%(2)
Hırvatistan	4.480.043 (22)	49.928 (22)	11.14454 (26)	3.90%(9)
Litvanya	3.525.761 (23)	43.024 (25)	12.20276 (24)	4.60%(18)
Letonya	2.191.580 (24)	28.177 (26)	12.85693 (22)	4.50%(16)
Slovenya	1.996.617 (25)	43.791 (24)	21.93260 (16)	4.30%(15)
Estonya	1.274.709 (26)	23.847 (27)	18.70780 (18)	4.50%(16)
Kıbrıs	771.857 (27)	19.795 (28)	25.64594 (14)	2.90%(2)
Lüksemburg	503.302 (28)	60.176 (21)	119.56241 (2)	3.90%(9)
Malta	409.836 (29)	10.355 (29)	25.26620 (15)	3.60%(6)

(*Nüfusa Göre Sıralanmıştır)

Diğer Avrupa ülkeleri ve UEFA'nın düzenlemiş olduğu organizasyonlara katılan ülkeler sıralandığında ise 49 ülke arasında Rusya'nın dahil olmasından dolayı GSYİH açısından 9. sırada nüfus açısından da 3. sırada yer almaktadır. Gayri safi milli hasılanın nüfusa bölünmesi açısından Türkiye Romanya ve Bulgaristan'dan sonra sondan 3. Sıradadır (Vikipedi, Erişim tarihi: 12.12.2016). Ayrıca genç nüfus ve yaşlı nüfus oranı olarak sıralandığında ise Türkiye Avrupa'nın en düşük yaşlı nüfusuna sahip olan ülkedir. 15-24 yaş aralığında olan bireyler toplam nüfusun %16,6'sını oluşturmaktadır. 75 yaş ve üzerindeki birey sayısı ise toplam nüfusun %1,40'dır. Tablo 1'de Avrupa ülkelerinin GSYİH değerleri ve Nüfus oranları ile yaşlı nüfus oranları gösterilmektedir.

Bu bulgulardan yola çıkarak Türkiye'nin, 2016 olimpiyat oyunlarındaki başarısı nüfusun katılıma oranı ve nüfusun kazanılan madalyaya oranı, diğer Avrupa Ülkeleri ile mukayese yapılarak ortaya konmaya çalışılmıştır.

Tablo 2. Avrupa Birliği Üyesi Ülkelerinin ve Türkiye'nin 2016 Rio Olimpiyatları Başarıları ve Oranlarına İlişkin Bilgiler

Ülke	Nüfus	Kişi Başına Düşen GSYİH*1000 (\$)	Olimpiyatlara Katılan Sporcu sayısı (2016)	Kazanılan Madalya	Nüfusa Göre Katılım Oranı (1.000.000 kişi)	Nüfusa Göre Kazanılan Madalya (10.000.000 kişi)	Katılan kişiye göre kazanılan madalya oranı (%)
Almanya	81.471.834 (1)	42.56416 (10)	371 (1)	42 (2)	4.5537 (27)	5.1552 (16)	11.320 (6)
Türkiye	79.749.461 (2)	9.41932 (27)	103 (11)	8 (14)	1.2915 (29)	1.0031 (24)	7.766 (13)
Fransa	65.312.249 (3)	37.73856 (11)	369 (2)	42 (2)	5.6498 (22)	6.4306 (13)	11.382 (5)
Birleşik Krallık	62.698.362 (4)	44.03560 (9)	331 (3)	67 (1)	5.2792 (24)	10.6861 (9)	20.241 (2)
İtalya	61.261.254 (5)	30.17715 (12)	271 (4)	28 (5)	4.4237 (28)	4.5706 (17)	10.332 (7)
İspanya	47.042.984 (6)	26.40904 (13)	269 (5)	17 (7)	5.7182 (21)	3.6137 (20)	6.319 (16)
Polonya	38.441.588 (7)	12.31742 (23)	216 (6)	11 (10)	5.6189 (23)	2.8615 (21)	5.092 (20)
Romanya	21.904.551 (8)	8.30622 (28)	100 (13)	5 (17)	4.5653 (26)	2.2826 (22)	5 (21)
Hollanda	16.847.007 (9)	45.26151 (6)	216 (6)	19 (6)	12.8213 (12)	11.2780 (8)	8.796 (10)
Portekiz	10.781.459 (10)	19.02201 (17)	91 (15)	1 (23)	8.4404 (17)	0.9275 (25)	1.098 (25)

Yunanistan	10.767.827 (11)	18.07180 (20)	89 (16)	6 (15)	8.2654 (18)	5.5722 (15)	6.741 (15)
Belçika	10.431.477 (12)	44.60040 (7)	98 (14)	6 (15)	9.3946 (15)	5.7518 (14)	6.122 (17)
Çek Cumhuriyeti	10.190.213 (13)	18.18107 (19)	101 (12)	10 (12)	9.9115 (13)	9.8133 (10)	9.900 (9)
Macaristan	9.976.062 (14)	11.80115 (25)	146 (8)	15 (8)	14.6350 (10)	15.0360 (5)	10.273 (8)
İsveç	9.103.788 (15)	56.32249 (3)	141 (9)	11 (10)	15.4881 (9)	12.0829 (6)	7.801 (12)
Avusturya	8.217.280 (16)	146.12865 (1)	63 (20)	29 (4)	7.6668 (19)	35.2915 (1)	46.031 (1)
Bulgaristan	7.093.635 (17)	6.95891 (29)	50 (23)	3 (21)	7.0486 (20)	4.2291 (19)	6 (18)
Danimarka	5.543.453 (18)	54.43971 (5)	118 (10)	15 (8)	21.2864 (3)	27.0589 (2)	12.711 (3)
Slovakya	5.477.038 (19)	16.39518 (21)	50 (23)	4 (18)	9.1290 (16)	7.3032 (12)	8 (11)
Finlandiya	5.262.930 (20)	44.57175 (8)	51(22)	1 (23)	9.6904 (14)	1.9001 (23)	1.960 (24)
İrlanda	4.670.976 (21)	54.50595 (4)	74 (18)	2 (22)	15.8425 (8)	4.2818 (18)	2.702 (22)
Hırvatistan	4.480.043 (22)	11.14454 (26)	84 (17)	10 (12)	18.7498 (5)	22.3212 (3)	11.904 (4)
Litvanya	3.525.761 (23)	12.20276 (24)	67 (19)	4 (18)	19.0030 (4)	11.3451 (7)	5.970 (19)
Letonya	2.191.580 (24)	12.85693 (22)	29 (26)	0 (24)	13.2325 (11)	0.0000 (26)	0 (26)
Slovenya	1.996.617 (25)	21.93260 (16)	59 (21)	4 (18)	29.5500 (2)	20.0339 (4)	6.779 (14)
Estonya	1.274.709 (26)	18.70780 (18)	40 (25)	1 (23)	31.3797 (1)	7.8449 (11)	2.5 (23)
Kıbrıs	771.857 (27)	25.64594 (14)	13 (27)	0 (24)	16.8425 (6)	0.0000 (26)	0 (26)
Lüksemburg	503.302 (28)	119.56241 (2)	8 (28)	0 (24)	15.8950 (7)	0.0000 (26)	0 (26)
Malta	409.836 (29)	25.26620 (15)	2 (29)	0 (24)	4.8800 (25)	0.0000 (26)	0 (26)

Yukarıdaki tablodan da anlaşıldığı gibi, Türkiye olimpiyatlara katılım oranı açısından Avrupa ülkeleri arasında nüfusuna göre son sırada yer almaktadır, ayrıca nüfus açısından kazanılan madalya sıralamasında 29 ülke arasında 24. sırada yer almıştır. Avusturya hem kişi başına düşen gayri safi milli hasıla açısından, hem nüfusa göre katılım oranı açısından hem de katılan kişiye göre madalya sıralaması değerlendirildiğinde 1. sırada yer almıştır (olympic.org, erişim tarihi:19.12.2016).

Tablo 3. Tüm Ülkelerin Kişi Başına GSYİH Oranları ve Sporcu Katılım Oranı-Kazanılan Madalya İlişkisinin Bilgiler

	Kişi Başına Düşen GSYİH*1000 (\$)	Nüfusa Göre Katılım Oranı (1.000.000)	Nüfusa Göre Kazanılan Madalya (10.000.000)
Kişi Başına Düşen GSYİH*1000 (\$)	1		
Nüfusa Göre Katılım Oranı (1.000.000)	0.019	1	
Nüfusa Göre Kazanılan Madalya (10.000.000)	0.399*	0.379*	1

Yukarıdaki tablodan da anlaşıldığı gibi Ülkelerin Kişi başına düşen GSYİH değerleri arttıkça nüfusa göre kazanılan madalya oranları artmaktadır ($r=0.399$; $p<0,05$). Ayrıca Nüfusa göre katılım oranı arttıkça kazanılan madalya sayısında da artış gözlenmiştir ($r=0.379$; $p<0,05$).

Tablo 4. Türkiye'nin Olimpiyat Başarıları, O Yıllardaki Nüfusu ve GSYİH Oranlarına İlişkin Bilgiler

Olimpiyat Yılı	Nüfus	GSYİH (Milyon Dolar)	Katılan Sporcu	Kazanılan Madalya	Spor Dalı	Nüfusa Göre Katılım Oranı (1.000.000)	Nüfusa Göre Kazanılan Madalya (10.000.000)
1924	13.648.987	728	21	0	0	1.5386	0.0000
1928	13.843.578	833	32	0	0	2.3115	0.0000
1936	16.352.754	1.029	48	2	0	2.9353	1.2230
1948	19.992.564	3.397	57	12	11 Güreş 1 Atletizm	2.8511	6.0022
1952	21.952.975	4.793	52	3	3 Güreş	2.3687	1.3666
1956	24.540.458	7.909	19	7	7 Güreş	0.7742	2.8524
1960	27.506.894	9.932	49	9	9 Güreş	1.7814	3.2719
1964	30.391.879	7.872	23	6	6 Güreş	0.7568	1.9742
1968	33.585.248	18.008	29	2	2 Güreş	0.8635	0.5955
1972	37.132.178	21.319	45	1	1 Güreş	1.2119	0.2693
1976	40.195.879	52.996	30	0	0	0.7463	0.0000
1984	49.070.456	58.643	48	3	2 Boks 1 Güreş	0.9782	0.6114
1988	53.175.154	90.495	45	2	1 Halter 1 Güreş	0.8463	0.3761
1992	58.401.658	156.656	49	6	1 Halter 1 Taekwondo 4 Güreş	0.8390	1.0274
1996	62.697.487	181.077	53	6	3 Güreş 2 Halet 1 Boks	0.8453	0.9570
2000	64.269.169	265.384	57	5	2 Güreş 1 Judo 1 Halter 1 Taekwondo	0.8869	0.7780
2004	67.599.945	390.387	66	10	4 Halter 3 Güreş 1 Atletizm 1 Boks 1 Taekwondo	0.9763	1.4793
2008	71.052.795	742.094	67	8	2 Güreş 2 Atletizm 2 Taekwondo 1 Halter 1 Boks	0.9430	1.1259
2012	75.176.852	786.283	114	4	1 Atletizm 2 Taewondo 1 Güreş	1.5164	0.5321
2016	79.749.461	751.186	103	8	5 Güreş 1 Atletizm 1 Taekwondo 1 Halter	1.2915	1.0031

Yukarıdaki tabloda Türkiye'nin olimpiyat oyunlarına sporcu katılım sayıları almış oldukları madalyalar, o yıllardaki nüfus ve GSYİH oranları ile nüfusa göre katılım oranları ve nüfusa göre kazanılan madalya oranları verilmiştir. (tuik.gov.tr, erişim tarihi: 22.12.2016, wikipedia, erişim tarihi: 22.12.2016). Buna göre en başarılı olimpiyat 12 madalya alınan 1948 olimpiyatlarıdır. O yıllardaki nüfus açısından katılım oranı değerlendirildiğinde ise en yüksek katılımım 1936 yılında ve nüfusa göre kazanılan madalya oranının ise 1948 olimpiyatlarında elde edildiği anlaşılmaktadır. 1984 Olimpiyatlarına kadar Ruhi Sarıalp'in Atletizm branşında 1948 yılında aldığı madalya dışında diğer tüm madalyalar güreş branşında alınmıştır. Ayrıca madalya alınan tüm olimpiyatlarda güreşten mutlaka madalya elde edilmiştir. Türkiye olimpiyatlara en yüksek katılımını 114 sporcu ile 2012 yılında gerçekleştirmiştir. Türkiye katılmış olduğu ilk üç olimpiyatta ve 1976 olimpiyatlarında hiç

madalya alamamıştır. Ayrıca 1980 olimpiyatlarına ABD'nin yanında durarak Moskova'yı boykot etmiş ve katılmamıştır.

Tartışma Ve Öneriler

Türkiye yaşlı kıtanın genç nüfusu ile Avrupa ülkelerine çok büyük bir fark atmaktadır. Ayrıca Avrupa'nın ikinci nüfusuna sahip oluşu ve ivmelenmesi göz önüne alındığında önümüzdeki 10 yıl içerisinde Almanya'yı da geride bırakarak Avrupa'nın en kalabalık ülkesi olacağı bir gerçektir. Bir ülkenin nüfusu ile ekonomik gelişimi arasında güçlü bir ilişki bulunmaktadır. Bu ilişki belirli kanallar doğrultusunda ekonomik büyümeyi ve kalkınmayı etkilemektedir. Sermaye birikimi, doğal kaynak, beslenme ve barınma etkisi, milli gelir, genç nüfus, kamu harcamaları vb. birçok kanaldan ekonomik gelişimi pozitif/negatif yönde etkilediği görülmektedir (Telatar ve Terzi, 2010). Nüfus artış hızı büyüdükçe kaynakların daha büyük bir kısmı tüketime gitmektedir. Bu da yatırımlara giden kaynakların azalmasına, dolayısıyla gelişme hızının düşmesine neden olmaktadır. Bunun sonucu olarak da kişi başına düşen gelir azalacaktır. Ancak diğer taraftan genç nüfusa sahip olmanın avantajları da vardır. Genç ve enerjik bir nüfusta üretim artar, genç nüfusun ihtiyaçları daha çok olur, mal ve hizmetlere talep olur, ekonomik canlılık sağlanır, ekonomik canlılığa bağlı olarak devletin vergi gelirleri artar, genç nüfusta teknolojik üretkenlikte olacağından yeni endüstri dalları doğar. İktisadi bilimlerde yapılan çalışmalar genç nüfusu avantaja çevirebilmenin GSYİH değerlerinin arttırılmasından geçtiğini belirtmektedir (Telatar ve Terzi, 2010). Tablo 1'den anlaşıldığı gibi Türkiye Avrupa'da en büyük ikinci nüfusa sahipken; GSYİH açısından 8. sıradadır ancak kişi başına düşen GSYİH değerlerinde 27. sıraya gerilemektedir.

Özellikle son yıllarda hızlı bir artış gösteren GSYİH değerleri göz önüne alındığında Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. yılında en büyük avantajı genç nüfusu olacaktır. Sportif faaliyetler açısından ve spor politikaları açısından da bu genç nüfusu kullanmak oldukça önem arz etmektedir. Tablo 2 değerlendirildiğinde Türkiye nüfusuna göre 2016 olimpiyatlarına katılım oranında Avrupa'da son sırada yer almaktadır. Bu kadar yüksek nüfusa sahip olan Türkiye'de katılım oranı 1.000.000'da 1.29 kişidir. Bu oran ne yazık ki diğer dünya ülkeleri ile karşılaştırıldığında Türkiye'nin son sıralarda yer almasına yol açmaktadır. Yıllardır uygulanan spor politikasının mevcut nüfusu spora yönlendirme konusunda sıkıntılarının olduğu bu değerlerle net bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Olimpiyatlara daha fazla sporcu katılmasının en temel varsayımı nüfusu spora yönlendirme noktasındaki politikalarıdır. Bunun için milli eğitim, gençlik ve spor bakanlığı, mahalli yönetimler ve özel sektörün çok yoğun bir ortaklık kurması, zorunlu Beden Eğitimi ve Spor derslerinin müfredatlarının gözden geçirilerek bu derslere okul içerisinde tıpkı diğer dersler gibi önem verilmesi gerekmektedir. Eğitimin temelinin çocuğun ilk yıllarında atıldığı bilinmektedir, bu yüzden sporun temelleri de ilk yıllarda atılmalı zorunlu okul öncesi eğitim sınıflarında zorunlu beden eğitimi dersleri branşlaşmış öğretmenler tarafından verilmelidir. Klasik Beden Eğitimi Öğretmeni modelinden hızla uzaklaşarak, branşlaşmaya önem verilmelidir. Özellikle eğitimin ilk 5 yılında fiziksel aktiviteye çok yoğun şekilde önem verilmeli ve okul dışında da Gençlik ve Spor Bakanlığının tesislerine öğrenciler yönlendirilmelidir. İllerde, İl Spor Koordinasyon birimi oluşturularak atıl durumda olan okul, üniversite, gençlik ve spor bakanlığı ve özel sektöre bağlı tesislerin kullanımı arttırılmalıdır. Tesise ihtiyaç duyan bireyler buralarla iletişime geçmelidir. Tablo 2 incelendiğinde dikkat çeken bir başka nokta Avusturya'nın kişi başına düşen GSYİH'nun, nüfusa göre kazanılan madalya sayısının hem de katılım oranına göre madalya oranı

açısından 1. sırada yer almaktadır. Yani kişi başına düşen GSYİH ülkelerin kazanmış oldukları madalyalar arasında bir ilişki vardır. Bu ilişki Tablo 3'te daha belirgin bir şekilde ortaya konulmuştur. Ülkelerin kişi başına düşen GSYİH arttıkça nüfusa göre kazanılan madalya sayısı istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde artmaktadır ($p < 0,05$). Kişi başına düşen GSYİH'a bu sonuçlara göre ülkelerin olimpiyatlarda almış oldukları madalya sayılarının da göstergesidir. Olimpiyatlarda başarılı olmak isteyen ülkeler ilk olarak kendi milli ekonomilerine önem verip ekonomilerini geliştirmeleri gerekmektedir. Ekonomik kazanımlar birçok alanda olduğu gibi spor alanında da başarıyı getirecek en önemli kriterdir.

Tablo 4 incelendiğinde Türkiye'nin olimpiyatlar tarihi boyunca almış olduğu madalya sayıları, o madalyaların hangi spor dallarında alınmış olduğu ve olimpiyat yıllarındaki ülkenin nüfusu gösterilmektedir. Nüfusa göre katılım oranları ve nüfusa göre kazanılan madalya sayılarına dikkat edildiğinde Türkiye Cumhuriyeti'nin 1924 yılında başladığı olimpiyat macerasında nüfusunun katılım oranı göz önüne alındığında 2016 yılına kadar anlamlı bir artış olmadığı ve benzer oranlarda seyrettiği gözükmektedir. Nüfusa göre katılım oranının en yüksek 1936 yılında nüfusa göre kazanılan madalya oranının ise 1948 yılında olduğu gözükmektedir. Ayrıca üzerinde durulması gereken bir başka nokta da güreş branşında madalya alındığında her olimpiyatta mutlaka kürsüye çıkıldığıdır. İlk madalya alınan 1948 olimpiyatlarında da 2016 olimpiyatlarında da Güreş branşı diğer branşların önündedir. Ayrıca 1948-1984 yılları arasında da Güreş dışında hiçbir branşta madalya kazanılamamıştır. O yıldan sonra kazanılan madalyalarda Boks, Taekwondo, Atletizm ve Halter dışında hiçbir branşta olmamıştır.

Genel itibari değerlendirildiğinde Türkiye eğer spor alanında ciddi başarılar kazanarak adından söz ettirmek istiyorsa; önemli adımlar atmalı, öncelikli olarak kişi başına düşen GSYİH değerlerini arttıracak atılımlar yapmalıdır. Yüksek nüfusunu dinamik bir hale getirmesi gerekmektedir. Genç ve çalışan nüfusunu GSYİH değerlerini arttırmak için kullanılmalıdır. Olimpiyatlara daha fazla sporcu ile katılmak ve başarılı olmak için uzun vadede spor politikalarının geliştirilmesi gerekmektedir. AKP'nin 59. Hükümetten 63. Hükümete kadar Başbakanlık görevini sürdüren, şimdi de Cumhurbaşkanlığı görevini yürütmekte olan sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın sporcu geçmişi, spora verdiği önem ve tesis politikasındaki başarısı herkesçe kabul görmektedir. Ancak sporcu yetiştirme politikasının ve bu çerçevedeki alt yapı çalışmalarının yeterli olduğu kanaatinde değiliz. Kısa vadede son yıllarda yapılmış olan ve büyük miktarda paralar verilerek Türk vatandaşı yapılan devşirme sporcular için harcanan paralar ülke vatandaşlarının spor kültürünün geliştirilmesi için harcanabilir. Doğrudan sporun içinde olmuş bir cumhurbaşkanının fiili olarak da devletin başında görevde bulunması spor için bir şans olmasına rağmen spor bürokrasisine tecrübesiz ve fazla akıl olmayan kişilerin getirilmesi istenen sonuçlara götürmediği ifade edilebilir. Anayasada olduğu gibi Spor bir devlet politikası olmalıdır. Alt yapıya önem veren, popülist yaklaşımlardan uzak akıl yöneticilerin iş başına getirilerek hak edilen ve beklenen başarı yakalanmalıdır.

Kısa vade de belki yukarıda bahsedilen tablo devam edecektir; ancak hem ekonominin gelişmesiyle hem de sağlam atılacak spor politikaları ile Türkiye'nin Olimpiyatlardaki başarısının artacağı kesindir.

Kaynakça

- Cepni, E. (2015). *Ekonomik Ve Finansal Göstergeler Rehberi*, Seçkin Yayıncılık, Ankara
- Fişek, K. (1998). *Devlet Politikası Ve Toplumsal Yapısıyla İlişkileri Açısından Dünya'da Ve Türkiye'de Spor Yönetimi*, Bağırhan Yayınevi, Ankara, 2. Baskı, S: 144
- Gök, Y. & Sunay, H. (2010). *Türkiye Ve Fransa'da Uygulanan Spor Yönetiminin Kamu Yönetimi Açısından Karşılaştırılması*, Spormetre Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi, VIII (1) 7-16
- Atatürk ve Türkiye Cumhuriyeti. (2000). *Atatürk'ün Spor Politikası*.
<http://www.ataturk.net/Spor/12.html> adresinden erişildi. (Erişim Tarihi: 17.12.2016)
- BBC. (2013). *Olimpiyatlara Aday Kentler*. <http://www.bbc.com/Turkce/Haberler> adresinden erişildi. (Erişim Tarihi: 25.12.2016)
- Vikipedi. (2016). *Ülkerin GSYİH Değerleri*.
[https://tr.wikipedia.org/wiki/%C3%9clerinin_Gsy%C4%B0h'ya_\(Nominal\)_G%C3%B6re_S%C4%B1ralan%C4%B1%C5%9f%C4%B1](https://tr.wikipedia.org/wiki/%C3%9clerinin_Gsy%C4%B0h'ya_(Nominal)_G%C3%B6re_S%C4%B1ralan%C4%B1%C5%9f%C4%B1) adresinden erişildi. (Erişim Tarihi: 12.12.2016)
- IOC. (2016). *Rio 2016 Reports*. <https://www.olympic.org/rio-2016> adresinden erişildi. (Erişim Tarihi: 19.12.2016)
- TÜİK. (2016). *Türkiye'nin Yıllara Göre GSYİH Raporları*.
<http://www.tuik.gov.tr/Start.do?sessionId=sPJHY2QFsO1bOBxmmv4DhzSX1vbMg4ybZPpgLfwqQJFHHRyXpNs!1736208808> adresinden erişildi. (Erişim tarihi: 22.12.2016)
- Kızılok, U. (2012) *Olimpiyatlar, Spor Ve Milliyetçilik*. <http://Fa.Marksist.Net/Node/3087> tarihinde erişildi. (Erişim Tarihi: 19.12.2016)
- San, H. (1981) "Atatürk'ün Spor Politikası", Bir Sempozyumun Getirdikleri Atatürk'ün Spora Bakışı, Gazeteciler Cemiyeti Yayınları, İstanbul, S:87.
- Telatar, O.M. & Terzi, H. (2010). *Nüfus Ve Eğitimin Ekonomik Büyümeye Etkisi: Türkiye Üzerine Bir İnceleme*, Atatürk Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Dergisi, Cilt: 24, Sayı: 2.
- Türkiye Cumhuriyeti Anayasası (1982). Resmi Gazete. Yayımlı Tarihi: 18.10.1982 Sayısı: 17944. Madde:58.
- Yılmaz Akın, B. G. (2009). *Avrupa Birliği'nin Yaşlanma Sorununa Bir Çözüm Olarak Türkiye'nin Üyeliği*, Ankara Avrupa Çalışmaları Dergisi, 8 (1), 27-37